

Brüssel, 28. oktoober 2016
(OR. en)

13608/16

Institutsioonidevaheline
dokument:
2013/0045 (CNS)

FISC 164
ECOFIN 948

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Tõhustatud koostöö finantstehingute maksu valdkonnas – Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega rakendatakse tõhustatud koostööd finantstehingute maksu valdkonnas = Ülevaade olukorrast

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 28. septembril 2011 ettepaneku nõukogu direktiivi kohta, milles käsitletakse finantstehingute maksu ühist süsteemi ja muudetakse direktiivi 2008/7/EÜ. Ettepaneku eesmärk on tagada õiglane panus finantssektorilt finantskriisi kulude katmiseks, vältida ühtse turu killustatust ja luua sobivad takistavad asjaolud selliste tehingute puhuks, mis ei tõhusta finantsturgude toimimist. Nõukogu 22. juuni ja 10. juuli 2012. aasta istungitel ning Euroopa Ülemkogu 28.–29. juuni 2012. aasta kohtumisel leidis kinnitust, et endiselt valitsevad olulised erimeelsused selles, kas ELi tasandil on vaja luua finantstehingute maksu ühine süsteem, ning et ettepanek ei oleks lähitulevikus saanud nõukogus ühehäälselt toetust.

2. 11 liikmesriigi (Austria, Belgia, Eesti,¹ Hispaania, Itaalia, Kreeka, Portugal, Prantsusmaa, Saksamaa, Slovakkia ja Sloveenia – edaspidi „osalevad liikmesriigid“) taotluse alusel ja vastavalt nõukogult 22. jaanuaril 2013 saadud loale,² mis anti pärast Euroopa Parlamendilt 12. detsembril 2012 saadud nõusolekut, esitas komisjon 14. veebruaril 2013 ettepaneku nõukogu direktiivi kohta, millega rakendatakse tõhustatud koostööd finantstehingute maksu valdkonnas (edaspidi „komisjoni ettepanek“). See komisjoni ettepanek peegeldas eelkõige komisjoni 2011. aastal esitatud algse finantstehingute maksu ettepaneku kohaldamisala ja eesmäärke.

II. ÜLEVAADE OLUKORRAST

3. Pärast maksuküsimuste töörühmas ning asjakohasuse korral maksuküsimuste kõrgetasemelises töörühmas tehtud ettevalmistavat tööd arutati kõnealuse ettepaneku menetlemise seisu järgmistel majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu istungitel:
- 6. mai 2014. aasta istungil, kus kümne osaleva liikmesriigi (v.a Sloveenia) ministrid tegid ühisavalduse³;
 - 7. novembri 2014. aasta,⁴ 9. detsembri 2014. aasta⁵ ja 8. detsembri 2015. aasta⁶ istungil, võttes aluseks eesistujariigi aruanded;

¹ 16. märtsil 2016 viis Eesti Vabariik lõpule finantstehingute maksu valdkonnas tõhustatud koostöö tegemisest loobumiseks vajalikud formaalsused. Vt dok 7808/16 FISC 47 LIMITE.

² ELT L 22, 25.1.2013, lk 11.

³ Vt dok 9399/14 FISC 79 ECOFIN 445 ja dok 9576/14 PV/CONS 22 ECOFIN 460.

⁴ Vt dok 16498/14 FISC 222 ECOFIN 1159 ja dok 16753/14 FISC 230 ECOFIN 1188 CO EUR-PREP 50, punktid 36–46.

⁵ Vt dok 14949/14 FISC 181 ECOFIN 1001.

⁶ Vt dok 14942/15 FISC 181 ECOFIN 947.

- 17. juuni 2016. aasta istungil,⁷ kus nõukogu võttis 8. detsembri 2015. aasta majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu istungi protokollis⁸ kantud kümne osaleva liikmesriigi (v.a Eesti) avalduse järelmeetmena teadmiseks kõnealuse ettepaneku menetlemise seisu mitme valitud teema kohta, nagu
- a) emiteerimise ja residentsuse põhimõtte kohaldamine ning finantstehingute maksu territoriaalne kohaldamisala;⁹
 - b) finantstehingute maksu vabastus turutegemise korral;¹⁰
 - c) tuletislepingute tehingud, mille suhtes kohaldataks finantstehingute maksu¹¹.
4. 2015. aastal alanud protsess, kui maksuküsimuste töörühm arutas finantstehingute maksu osi (põhilisi elemente) ning nende põhiliste elementide kogumist finantstehingute maksu võimalikesse mudelitesse,¹² on jätkunud ka Slovakkia eesistumisperioodil. Osalevate liikmesriikide algatusel on maksuküsimuste töörühma tasandil tehtud täiendavaid edusamme finantstehingute maksu mitme elemendi suhtes, mida peetakse edasise töö seisukohalt eriti oluliseks, et veelgi viimistleda tulevase finantstehingute maksu ülejäänud aspekte ja koostada direktiivi seadusandlik test.
5. Lisaks on osalevad liikmesriigid esitanud maksuküsimuste töörühmale oma töö tulemused finantstehingute maksu kogumise kulutõhususe kohta, kuna 2016. aasta juuni majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu istungil toimunud arutelul ilmnas, et maksu kulutõhusa kogumise osas on vaja täiendavaid tagatise.

⁷ Vt dok 9602/16 FISC 90 ECOFIN 522.

⁸ Vt dok 15112/15 PV/CONS 72 ECOFIN 961 ADD 1.

⁹ Vt dok 9602/16 FISC 90 ECOFIN 522, punktid 6–8, ja dok 14942/15 FISC 181 ECOFIN 947, punktid 7–11.

¹⁰ Vt dok 9602/16 FISC 90 ECOFIN 522, punktid 9–12, ja dok 14942/15 FISC 181 ECOFIN 947, punktid 15–17.

¹¹ Vt dok 9602/16 FISC 90 ECOFIN 522, punktid 13–15, ja dok 14942/15 FISC 181 ECOFIN 947, punktid 18–19.

¹² Vt dok 14942/15 FISC 181 ECOFIN 947, punkt 3.

III. HILJUTI ARUTATUD KÜSIMUSED

a) Finantstehingute maksu põhilised elemendid

6. Maksuküsimuste töörühma 25. oktoobri koosolekul märkisid osalevad liikmesriigid, et finantstehingute maksu täiendaval arutamisel ja tulevase direktiivi kompromissteksti koostamisel lähtutakse finantstehingute maksu mitme sellise elemendiga seoses kokkulepitud üldsuundadest, mis on esitatud käesoleva märkuse lisas (nt aktsiate ja tuletisinstrumentidega tehtavate tehingute maksustamise kohaldamisala, territoriaalsuse põhimõte, aheltehing, maksuvabastus turutegemisel jne).
7. Kõnealune põhikokkulepe on veel vaja vormistada õigusaktiks, milles tuleb mitut küsimust täiendavalt täpsustada. Muu hulgas tuleb leida asjakohane toimiv lahendus teksti sõnastamisel, et määrata kindlaks aktsiate ja tuletisinstrumentidega tehtavate tehingute maksustamise suhtes kohaldatavad üleminekuperioodid.
8. Kui see töö on lõpetatud ning direktiivi eelnõu tekst on kättesaadav, jätkuvad selle alusel arutelud vastavalt vajadusele kõigi ELi liikmesriikidega.

b) Finantstehingute maksu kogumise kulutõhusus

9. Osalevad liikmesriigid esitasid samuti võimalikke lahendusi selle kohta, kuidas tagada madalate halduskulude juures piisav tulubaas ning mõned kaalutlused finantstehingute maksu rakendamise tegelike kulude kohta.
10. Osalevate liikmesriikide järeldused hõlmasid tsentraliseeritud maksukogumise mudeli (mis võiks toimida läbi olemasoleva turu infrastruktuuri tsentraliseerimise või uue maksukogumise teenuse loomise) ja enesehindamise mudeli eeliseid ja puudusi. Osalevad liikmesriigid näisid olevat üldiselt nõus sellega, et nii tsentraliseeritud maksukogumise mudelil kui ka enesehindamisel põhineval mudelil on osa tulevase finantstehingute maksu haldamisel. Kõigi tulevase finantstehingute maksuga maksustatavate tehingute hõlmamiseks peavad finantsasutused igal juhul looma enesehindamise süsteemi kas siis tsentraliseeritud süsteemi täiendavana või maksukogumise põhisüsteemina.

11. Pidades silmas eesmärgi, et iga riigi puhul on nõutav maksu finantsiline elujõulisus,¹³ on selge, et maksukogumise mudeli lõplik valik oleneb tulevase finantstehingute maksu tegelikust ülesehitusest.

IV. EDASISED SAMMUD

12. Võttes arvesse maksuküsimuste töörühma tasandi aruteludel toimunud teatud edasiminekut läbirääkimistes seoses finantsteenuste maksu vastuvõtmisega tõhustatud koostöö raames, on asjakohane esitada kõnealune seadusandlik ettepanek menetlemiseks majandus- ja rahandusküsimuste nõukogule.
13. Eeltoodut arvesse võttes ja nagu juba märgiti majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 2016. aasta juuni maksuküsimusi käsitlevas aruandes Euroopa Ülemkogule,¹⁴ on vaja nõukogus ja selle ettevalmistavates organites teha täiendavat tööd, enne kui tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide vahel on võimalik saavutada ettepaneku suhtes lõplik kokkulepe, mille puhul on arvesse võetud nende liikmesriikide pädevust, õigusi ja kohustusi, kes ei osale finantstehingute maksu valdkonnas sisse seatud tõhustatud koostöös.
14. Eeltoodut arvestades palutakse alaliste esindajate komiteel soovitada nõukogul:
- a) võtta siiani saavutatud edu teadmiseks ning
 - b) vahetada arvamusi kõnealuse ettepaneku menetlemise seisu üle.

¹³ Vt osalevate liikmesriikide avaldus dokumendis 15112/15 PV/CONS 72 ECOFIN 961 ADD 1.

¹⁴ Vt dok 10502/16 FISC 108 ECOFIN 640 CO EUR-PREP 28, punkt 42.

FINATSTEHINGUTE MAKSU PÕHILISED ELEMENDID

I. Territoriaalsus

- Aktsiad: residentsuse kumuleerimine, emiteerija põhimõte. Esimese sammuna kohaldatakse ühtlustatud maksustamist ainult osalevate liikmesriikide aktsiate suhtes. Pärast üleminekuperioodi lõppu laiendatakse kohaldamist kõigile aktsiatele, kui osalevad liikmesriigid ei otsusta teisiti.
- Tuletisinstrumentid: vastavalt komisjoni ettepanekule.

II. Tuletisinstrumentide maksubaas

- Optsioonitüüpi tuletisinstrumentide maksubaas peaks eelistatavalt põhinema optsiooniõiguse tasul;
- muude kui optsioonitüüpi tuletisinstrumentide korral, mis on tähtajalised, võiks asjakohaseks maksubaasiks pidada teatava tähtajaga korrigeeritud tinglikku väärtust / turuväärtust (võimaluse korral);
- muude kui optsioonitüüpi tuletisinstrumentide korral, mis ei ole tähtajalised, võiks asjakohaseks maksubaasiks pidada tinglikku väärtust / turuväärtust (võimaluse korral);
- teatud juhtudel tuleks moonutuste vältimiseks maksumäärasid või maksubaasi määratlust kohandada.

III. Tuletisinstrumentide kohaldamisala

- Repo- ja pöördrepotehingud ning valitsemissektori võla haldurid ja nende vastaspoold jäävad direktiivi kohaldamisalast välja;
- lisaks kõigi tuletisinstrumentide maksustamisele, peaks siiski esimese sammuna jätma direktiivi kohaldamisalast välja tooted, mille alusvara moodustab 100%-liselt valitsemissektori võlg; pärast üleminekuperioodi lõppu laiendatakse kohaldamist neile tuletisinstrumentidele, kui osalevad liikmesriigid ei otsusta teisiti.

IV. Turutegemine (aktsiaturg)

Vähendatud alammäära (80% tavalisest maksumäärast) saab kohaldada selliste turutegijate suhtes, kellel on leping konkreetse kauplemiskohaga konkreetsete aktsiate turutegemiseks, olenemata sellest, kas tegu on oma arvel kauplemise või turutegemisega.

V. Väärtpaberitulu maksustatav sündmus

Tehingute brutoväärtuse maksustamine.

VI. Aheltehing

Vastavalt komisjoni ettepanekule tuleks maksustada kõik tehingud ahelas, välja arvatud volitatud kauplejad ja kliirijad (kui nad tegutsevad korraldajatena).

VII. Reaalmajandus ja pensionifondid

Reaalmajanduse ja pensionifondidega seonduvalt on vaja täiendavaid analüüse.
